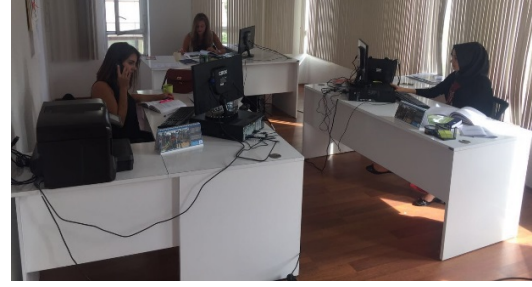

TÜRKİYE ADLİ YARDIMA İLİŞKİN GÜNCELLEME

Ocak 2017

26-27 Kasım 2016

Türkiye Barolar Birliği ile işbirliği içerisinde Türkiye’de Mültecilerin Hukuki ve Adli Yardıma Erişimi konulu bir toplantı düzenlenmiştir.

Yaklaşık 710

Ülke genelindeki farklı barolardan yaklaşık 710 Türk avukat 2015-2016 yıllarında UNHCR’nin düzenlediği kapasite geliştirme çalıştaylarına katılmıştır.

Üçüncü Ülkeye Yerleştirme

Hukuk Kliniği tarafından gerçekleştirilen değerlendirmeye göre, en çok soru yöneltilen konu hâlâ üçüncü ülkeye yerleştirmedir.

OPERASYONEL BAĞLAM

MEVCUT YASAL ÇERÇEVEDE ADALETE VE HUKUKİ YOLLARA ERİŞİM

- Nisan 2014’te Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu’nun (YUKK) kabul edilmesi, iltica başvurusu yapanlara ve mültecilere yönelik karşılıksız hukuki yardımın yanı sıra temyiz usullerinde idare ve sulh mahkemeleri tarafından adli inceleme dâhil olmak üzere **adalet ve hukuki yollara erişimi güçlendiren** özel bir hükmü getirmiştir. YUKK, Türkiye’de uluslararası koruma talebinde bulunan kişilere yönelik adli yardım hakkını tanımış olan diğer kanunlarla tamamlanmaktadır.
- **Anayasa Mahkemesi’ne bireysel başvuruda bulunma** hakkı, mevcut hukuki yolları güçlendirmiştir: 2010 yılındaki Anayasa değişiklikleri çerçevesinde, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nde (AİHS) öngörülen ve Anayasa ile güvence altına alınan temel hakları ve özgürlükleri bir kamu makamı tarafından ihlal edilmiş olan bir kişi Anayasa Mahkemesi’ne başvurabilmektedir.

UNHCR STRATEJİSİ VE FAALİYETLERİ

- İltica bağlantılı konulara ilişkin alanlarda mevzuata ilişkin gelişmeler ve hızla evrilen ihtiyaçlar göz önüne alındığında, UNHCR, YUKK kapsamına giren veya medeni ve ceza hukuku ile bağlantılı olabilecek adli ve idari konularda **hukuki temsili, ilgi alanındaki tüm kişilere erişilebilir hâle getirmek için** Türkiye’deki barolar ile olan işbirliğini güçlendirmektedir. Mültecilerin korunmasına yönelik dâhiliyetlerinin teşvik edilmesi amacıyla, 2015 ve 2016 yılları boyunca düzenlenen çeşitli etkinlikler vasıtasıyla yaklaşık 710 avukata ulaşılmıştır. Bu etkinlikler, Türk avukatlara uluslararası koruma alanında çok değerli deneyimler kazandırmış ve daha da önemlisi mülteciler, uzmanlıkla donatılmış profesyonellerden kaliteli hukuki yardıma erişim elde etmişlerdir.
- UNHCR, 20 Haziran 2016 Dünya Mülteciler Günü’nde 79 baroyu bir araya getiren ve yaklaşık 100.000 avukatı temsil eden bir şemsiye kuruluş olan Türkiye Barolar Birliği (TBB) ile bir Mutabakat Zaptı imzalamıştır. UNHCR, bu Mutabakat Zaptı vasıtasıyla **mültecilerle bağlantılı konularda baroların uzmanlığını artırmaya ve yasal çerçevenin yanı sıra mültecilerin, vatansız kişilerin ve menşe ülkelerinden kaçmak zorunda kalmış diğer kişilerin hakları ve yükümlülükleri hususlarında avukatların farkındalığını artırmaya** yönelik olarak TBB’nin çabalarını tamamlamak üzere taahhüdünü beyan etmiştir. Her iki taraf da adli yardım ve temsile erişimde ortaya çıkabilecek uygulamaya dönük ve idari her türlü engeli ortadan kaldırmak amacıyla **yasal çerçeveyi ve mevcut mevzuatın uygulanmasını geliştirmek** için birlikte çalışmayı taahhüt etmişlerdir. Ortak bir çalışma planı çerçevesinde; eğitimler, çalıştaylar, seminerler ve yuvarlak masa istişareleri dâhil olmak üzere bir dizi ortak faaliyet düzenlenecektir ve Türkiye’nin uluslararası koruma sistemini güçlendirmek için 81 ilde avukatları hedef alan referans materyaller geliştirilmektedir.
- Mahkemeler nezdine getirilen iltica bağlantılı dosyalar konusunda hâkimlere destek sağlamak için etkinlikler düzenlemeye devam edilmektedir: UNHCR ve **hâkimler ile savcılar arasında uluslararası mülteci hukukuna ilişkin bilgiyi artırmaya** yönelik programlar ve projeler tasarlamakla sorumlu

kurum olan Türkiye Adalet Akademisi, 2016 boyunca ve sonrasında ortak faaliyetler düzenlemek için yakın

işbirliği içindelerdir. Bu bağlamda, Ekim ve Aralık 2016 arasında Konya, Şanlıurfa, Hatay, İstanbul ve Bodrum/Muğla’da beş ihtiyaç değerlendirmesi gerçekleştirilmiştir. UNHCR ve Türkiye Adalet Akademisi temsilcileri bu değerlendirmeler sırasında savcılarının yanı sıra idari yargı hâkimleri, hukuk ve ceza hâkimleriyle görüşmüşlerdir. İhtiyaç değerlendirmesi bulgularını paylaşmak ve adalete erişimde mülteciler ve sığınmacılar tarafından karşılaşılan boşluklar ve güçlükler konusunda ek bilgi toplamak ve çözümler sunmak amacıyla 12 farklı ilden 6 savcı ve 24 hâkimin, Danıştay ve Anayasa Mahkemesi’nden iki raportörün ve Türkiye Adalet Akademisi’nden üç hâkimin katılımıyla 2-3 Şubat 2017 tarihlerinde iki günlük bir toplantı düzenlenmiştir. UNHCR ve Türkiye Adalet Akademisi arasında Mutabakat Zaptı imzalanmasına yönelik ikili istişarelerin yakın gelecekte tamamlanması beklenmektedir.

■ **Sığınmacılara ve mültecilere danışmanlık** sağlayan bir Hukuk Kliniği 9 Mayıs 2016 tarihinde Ankara’da açılmıştır: Bu klinik Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, UNHCR, Sığınmacılar ve Göçmenlerle Dayanışma Derneği ve Yıldırım Beyazıt Üniversitesi’nin ortak bir girişimidir ve Türkiye ile Avrupa Birliği tarafından finanse edilen bir proje kapsamında kurulmuştur. Türkiye’de türünün ilk örneği olan klinik, hakları ve yükümlülüklerinin yanı sıra evlilik, boşanma, velayet, doğum kaydı ve mahkemelere erişim konularında mültecilerin farkındalıklarını artırmayı amaçlamaktadır. UNHCR’den kapsamlı eğitim almış olan 60 üçüncü ve dördüncü sınıf hukuk bölümü öğrencisi klinikte çalışmaktadır ve klinik başvuru sahiplerini hassas durumlarına göre önceliklendirmektedir.

■ 31 Ocak 2017 itibarıyla, 64 farklı ilden 982 mülteci ve sığınmacı, kliniğe farklı nedenlerle 1.152 kez ulaşmıştır. Danışma talep edenlerin %65’i erkek,%35’i ise kadındır. Yardım talep edenler arasında uyruk bazında Iraklılar ilk sırada olup ardından İranlılar, Suriyeliler ve Afganlar gelmektedir.

İletişim:

Neşe Kılınçoğlu, Kıdemli Koruma Müdürü, kilincog@unhcr.org, Tel: +90 312 409 7318

Lauren Panetta Chammas, Raporlama Müdürü, panetta@unhcr.org, Tel: +90 312 409 7310

Bağlantılar:

[Bölgesel Portal – Suriye Bölgesel Mülteci Müdahalesi](#) | [Bölgesel Portal - Akdeniz](#) | [UNHCR Türkiye internet sitesi](#) | [Facebook](#)

UNHCR bu operasyona katkıda bulunan donörlere kritik önem taşıyan desteklerinden ötürü minnettedir:

